

Ариффе гюни и Хедерлез в Благоевград¹¹⁵

На Ариффе гюни, вечерта преди Гергьовден, някога момичетата от махалата приготвяли своите мартифали. Едно време нашите бащи и майки, когато наближаваше Гергьовден, започваха приготовленията отдалече – агнета ще си купят, къщите ще си баданосат. И най-бедният си купувал агне. Щом дойдело Ариффе гюни, те заколвали агнетата. Ариффе гюни е петият ден от месец май – вечерта на пети май. Дотогава всичко трябвало да е готово – да са купили агнетата, да са оправили къщите, да са се нагиздили с нови дрехи, да са изгладили шалварите, да са приготвили баклавите.

Някога в нашата махала празнувахме Гергьовден по пет дни. Вечерта на Ариффе гюни посрещяхме Гергьовден. Палеха се големи огньове във всеки двор, на всяка къща. Повечето от старите хора се събираха на едно място. А навремето в махалата къщите бяха залепени една за друга и хората все бяха заедно. Ние живеехме до площада на махалата и старите хора се събираха в нашия двор. А там, където имаше стари хора, беше по-интересно и ние младите ходехме при тях.

Събирахме се много момичета и момчета от махалата и тогава се правеха мартифалите. Намирахме едно гърне, пълнехме го с вода и го оставяхме някъде настрани, да не се вижда много-много. Всеки млад човек, неженен, правеше свой знак – аз например си вързвах пръстена с червен конец и го пусках в гърнето с водата. Сестра ми слагаше цвете, вързано с червени конци. Друг си пускаше гривната, трети нещо друго – кой каквото иска. И всеки си познава своя знак, пуснат в гърнето с водата. Гърнето с мартифалите престояваше цяла нощ под розов храст, на чисто и хубаво място. На другия ден вечерта го отваряме. Събирахме се пак всички млади, но сега при нас бяха и трима от по-старите хора, които трябваше да познаят бъдещето по оставените знаци. Те се дръпваха настрани. Едно от момичетата (непременно трябва да е девствено) го покривахме с червена забрадка. То застава до гърнето и започваше да изважда мартифалите. Изваждаше ги едно по едно, показваше всеки мартифал пред всички, но никой не знаеше на кого е, само собственикът му, но той си мълчеше, докато старият човек не кажеше, каквото имаше да предскаже.

¹¹⁵ Коцана Юсинова Гогова